

Έπι τῆ Μνήμη τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Μαξίμου τοῦ Καυσοκαλυβίτου
13ῆ Ἰανουαρίου 2015

Ἐλευθερία καὶ περιορισμὸς

«Οὐ δὲ τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία»
Ἐποῦ ὑπάρχει τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου, ἐκεῖ ὑπάρχει ἐλευθερία
(Β' Κορ. 3,17)

Ἡ Παρέμβαση αὐτὴ γράφεται ὡς ἀπάντηση σὲ μία συνηθισμένη, ἐν-τελῶς ὅμως λανθασμένη, ὡς πρὸς τὴν βάση της, μομφή-κατηγορία, ἢ ὁποία ἀπευθύνεται στὴν Ὁρθόδοξη Εἰκονογραφία.

Πρόκειται γιὰ τὴν γνωστὴ ἀντιπαράθεση μεταξὺ τῆς Δυτικῆς εἰκαστικῆς πρότασης, ἢ ὁποία ἐπαγγέλεται ἐλευθερία ἔκφρασης, -χωρὶς βέβαια αὐτὸ νὰ σημαίνει ὅτι δὲν ὑπόκειται σὲ νόμους, μάλιστα αὐστηροῦς-, καὶ τῆς Ἀνατολικῆς/Ὁρθόδοξης, ἢ ὁποία κατηγορεῖται ὡς ἀνελεύθερη, ἀκόμη καὶ ὡς μὴ Τέχνη, ἔνεκα τῶν περιορισμῶν της. *Περιορισμῶν*, οἱ ὁποῖοι πράγματι ὑφίστανται, προέρχονται δὲ ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν φύση της, ἐφ' ὅσον *ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιαστικὴ Εἰκονογραφία εἶναι Θεολογία (τῶν χρωμάτων). Καὶ στὴν Θεολογία δὲν ἀνθαιρετοῦμε, οὔτε ἐλευθεριάζουμε, ἀλλὰ δα-νείζουμε τὴν χεῖρα/γλῶσσα μας καὶ Ἄλλος γράφει/ὀμιλεῖ.*

Ἐλευθερία πραγματικὴ, ὅμως, δὲν ὑπάρχει στὴν ἀνθαιρεσία, τὴν καταστρατήγηση τῶν νόμων/κανόνων καὶ τὴν ἀποδέσμευση ἀπὸ αὐτοῦς, ὅπως διαβάζουμε στὸ θαυμάσιο βιβλίο «Ὁ Γέροντας Σιλουανός» τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σωφρονίου:

«Κάποτε ὁ Γέροντας συνομιλοῦσε μ' ἓνα φοιτητὴ ...περὶ ἐλευθερίας.

Ὅπως πάντα, ὁ Γέροντας παρακολούθησε μὲ πολλὴ προσοχὴ τίς σκέψεις καὶ τὰ συναισθήματα τοῦ νεαροῦ συνομιλητοῦ του.

Οἱ ιδέες του περὶ ἐλευθερίας συγκεντρώνονταν ἀπὸ τὴν μιὰ στὴν ἀπαίτηση γιὰ περισσότερες πολιτικὲς ἐλευθερίες κι ἀπὸ τὴν ἄλλη στὴν δυνατότητα νὰ ἐγεργῆ κανεὶς σύμφωνα μὲ τὰ κίνητρα καὶ τίς ἐπιθυμίες του.

Ὁ Γέροντας ἀπαντώντας, τοῦ ἐξέθεσε τίς δικές του ἀπόψεις:

- Ποιὸς δὲν θέλει τὴν ἐλευθερία; Ὅλοι τὴν θέλουν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ξέρης ποῦ εἶναι καὶ πῶς νὰ τὴν βρῆς.

- Γιὰ νὰ γίνης ἐλεύθερος, πρέπει νὰ δεσμεύσης τὸν ἑαυτό σου.

• “Όσο περισσότερο δεσμεύεις τὸν ἑαυτό σου, τόσο μεγαλύτερη ἐλευθερία θὰ ἔχη τὸ πνεῦμα σου... Πρέπει νὰ δεσμεύσης μέσα σου τὰ πάθη, νὰ μὴ σὲ κυριεύουν, πρέπει νὰ δεσμεύσης τὸν ἑαυτό σου, γιὰ νὰ μὴν κάνης κακὸ στὸν πλησίον σου...

• Συνήθως ζητοῦν τὴν ἐλευθερία οἱ ἄνθρωποι, γιὰ νὰ κάνουν “ὅ,τι θέλουν”. Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι ἐλευθερία, ἀλλὰ ἡ κυριαρχία τῆς ἁμαρτίας ἐπάνω σου.

• Ἡ “ἐλευθερία” νὰ ἁμαρτάνης, νὰ πορνεύης, νὰ εἶσαι ἀκρατῆς καὶ νὰ μεθᾶς, νὰ μνησικακῆς, νὰ ἐκβιάζης, νὰ φονεύης ἢ νὰ κάνης κάτι παρόμοιο, ὅλ’ αὐτὰ δὲν εἶναι ἐλευθερία, ἀλλὰ δουλεία, καθὼς εἶπε ὁ Κύριος: “πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δούλος ἐστὶ τῆς ἁμαρτίας”. Καὶ πρέπει νὰ προσευχηθῆ κανεὶς πολὺ γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπ’ αὐτὴ τὴ φοβερὴ δουλεία.

• Ἐμεῖς νομίζομε πὼς ἡ ἀληθινὴ ἐλευθερία ἔγκειται στὸ νὰ μὴν ἁμαρτάνης καὶ στὸ ν’ ἀγαπᾶς τὸν Κύριο καὶ τὸν πλησίον σου μ’ ὅλη τὴν καρδιά σου καὶ μ’ ὅλη τὴν δύναμή σου.

• “Ἡ ἀληθινὴ ἐλευθερία εἶναι ἡ διαρκὴς παραμονὴ κοντὰ στὸν Θεό”...».

* * *

Ἀναφέρονται, ἐπίσης, σχετικὰ μὲ τὸ θέμα αὐτό, στὴν ἀνέκδοτη Μελέτη «Χρωματικὸν Ψαλτήριον» τὰ ἐξῆς:

«...Στὴν ἀρχὴ περνᾶμε ἀπὸ τὴν πολὺ στενὴ ὁδὸ τῆς ἐπιπόνου ἔρευνας καὶ μελέτης, τῆς ἀσκήσεως, τῆς ὑπακοῆς στοὺς κανόνες.

...Μετὰ ὅμως ἀνοίγονται ἐνώπιόν μας οἱ ἐκπληκτικὰ εὐρεῖς ὀρίζοντες τῆς γνώσεως, τῆς διακρίσεως καὶ τῶν ἀπείρων λύσεων ποὺ προσφέρουν».

...Οἱ φωτεινοὶ ὀρίζοντες τῆς πραγματικῆς Ἐλευθερίας!

Ἰεροδ. Γαβριὴλ Ἀγιοκυπριανίτης

13.1.2015 ἐκ. ἡμ.,

+ Ὁσίου Μαξίμου τοῦ Καυσοκαλυβίτου, τοῦ διὰ Χριστὸν Σαλοῦ